

Chování firmy v nedokonalé konkurenci

MONOPOLISTICKÁ KONKURENCE A ALTERNATIVNÍ CÍLE FIRMY

Mikroekonomie

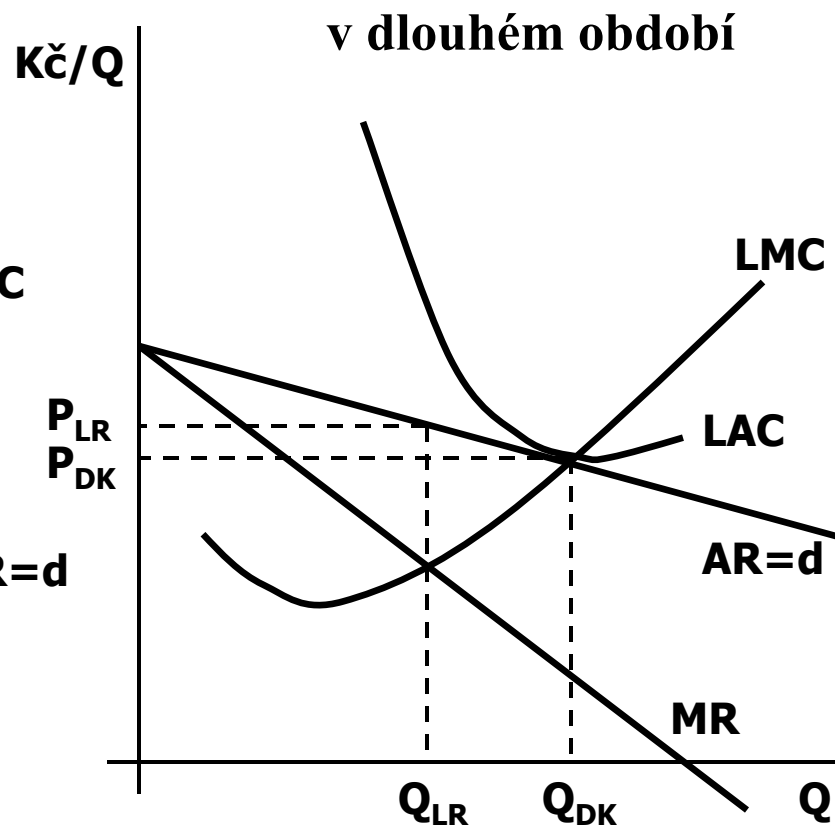
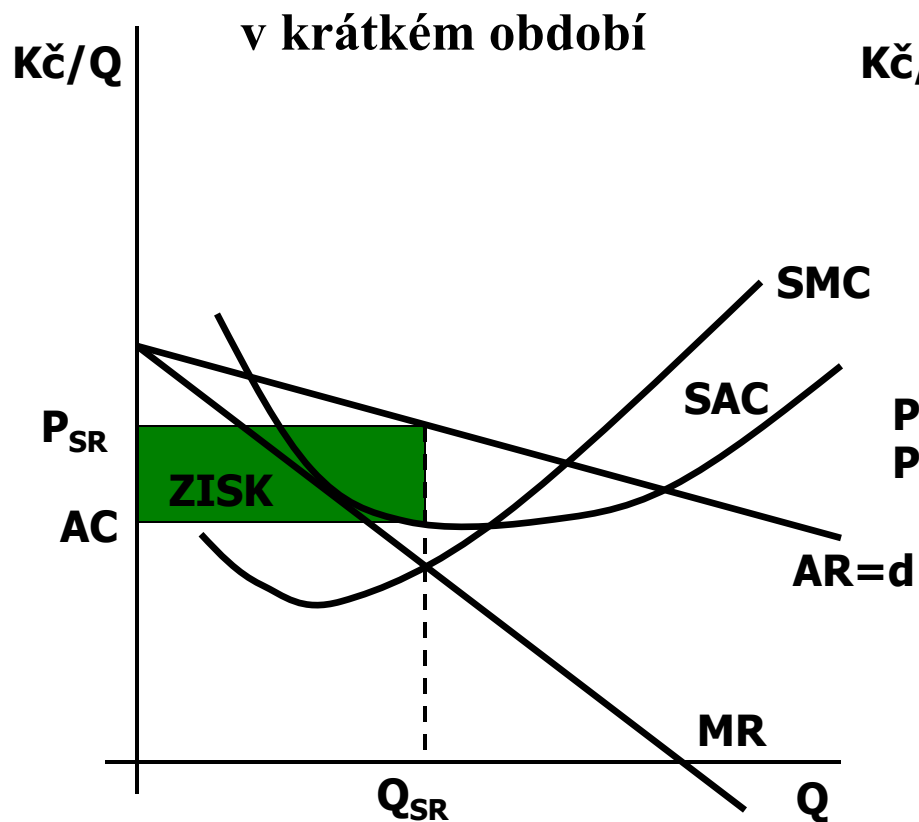
Monopolistická konkurence

- Monopolistická konkurence se nejvíce blíží dokonalé konkurenci.
- Základní předpoklady monopolistické konkurence:
 - Velký počet firem v odvětví
 - Diferencovaný produkt
 - Neexistence bariér vstupu firem do odvětví
- Každá firma vyrábí natolik diferencovaný produkt, že si stanovuje vlastní cenu – chová se jako monopol.

Monopolistická konkurence

- Firma má monopol nad svou produkcí – sama si stanoví ceny. Poptávková křivka po produkci firmy je vysoce elastická, protože další firmy nabízejí substituty. **V krátkém období** firma může realizovat monopolní zisk – sklon poptávkové křivky.
- **V dlouhém období** je ale tento monopolní zisk stlačen na nulu v důsledku pohybu mezi odvětvími. Monopolní zisk přiláká konkurenci a poptávka po produkci firmy klesne. Nové firmy přicházejí do odvětví do doby, kdy není monopolní zisk nulový.

Monopolistická konkurence

Přehled jednotlivých tržních struktur

kriterium	Dokonalá konkurence	Nedokonalá konkurence		
		monopol	oligopol	monopolistická konkurence
počet firem v odvětví	velmi mnoho	jedna	málo	mnoho
produkt	homogenní	diferencovaný	diferencovaný	diferencovaný
bariéry vstupu	žádné	velké	určité	žádné
možnosti firmy ovlivnit cenu	žádné	výrazná	značná	omezená
podmínka rovnovážného Q produkce	$MR = MC$	$MR = MC$	$MR = MC$	$MR = MC$
vztah P a MC	$P = MC$	$P > MC$	$P > MC$	$P > MC$

• **KRITIKA NEOKLASICKÉ TEORIE FIRMY**

- kritika maximalizace zisku jako cíle firmy
 - opomíjení prostředků vedoucích k dosažení cíle (rozhodovací procesy, síly uvnitř firmy apod.)
 - čtyři hlavní směry – kromě institucionálního a postkeynesovského, manažerské a behaviorální
-
- **Manažerské teorie**
 - odpověď na otázku, kdy je chování manažerů shodné s cíli vlastníků
 - prostředí nedokonalé konkurence
 - **cíle** – maximalizace tržeb, maximalizace růstu či maximalizace užitku manažerů s omezením minimální výši zisku

**Teoretické proudy formování ekonomie
– ALTERNATIVNÍ TEORIE**

- **Manažerské teorie**

- **Scitovského model**

- maximalizace zisku manažerem shodná s maximalizací zisku (firmy)

- **Baumolův model**

- zaměřen na chování manažerů při maximalizaci příjmů (maximalizaci dlouhodobého toku budoucích příjmů)
 - stanoven požadavek minimálního zisku
 - příliš vysoký zisk snižuje současné příjmy, příliš nízký zisk snižuje finanční zdroje pro růst firmy (interní financování)

- **Statická verze**

- $=$.
 - nezápornost výstupu $Q \geq 0$ a dosažení alespoň minimálního požadovaného zisku $\pi \geq \pi_0$
 - firma vyrábí výstup s mezními náklady převyšujícími mezní příjmy

**Teoretické proudy formování ekonomie –
ALTERNATIVNÍ TEORIE**

- **Baumolův model**
 - **Dynamická verze**
 - maximalizace příjmu je podmíněna růstem firmy (určitá výši zisku v současnosti nesmí být příliš velká, aby nedocházelo ke snižování současných příjmů; zároveň musí být zisk schopný financovat růst)
 - $\pi = (\dots , \dots)$
 - velikost zisku je závislá na příjmu v současnosti (TR), dynamičností růstu (g) a alternativních nákladech kapitálu (i).
 - míra růstu (g) závisí na investicích (I) a běžných příjmech (TR) a investice jsou závislé na výši očekávaného zisku (π)
 - $I = (\dots , \dots)$
 - $\leq (\dots)$

Teoretické proudy formování ekonomie – ALTERNATIVNÍ TEORIE

- **Manažerské teorie**

- **Williamsonův model**

- pracuje s užitkovou funkcí manažerů (zahrnuje plat, bezpečnost, status, moc, prestiž, vysokou výkonnost)
 - tři části:
 - model s výdaji na zaměstnance
 - model s vedlejšími výhodami
 - syntéza obou zmiňovaných

- **Výdaje na zaměstnance**

- čím více podřízených manažer má, tím vyšší je jeho moc, postavení i prestiž (dominance)
 - existuje vazba mezi výdaji na zaměstnance a platem manažera (růst počtu podřízených vede k růstu platu manažera)

- **Vedlejší výhody**

- vazba mezi vedlejšími výhodami a postavením s prestiží (čím vyšší postavení a prestiž mají manažeři ve firmě, tím vyšší budou jejich vedlejší výhody)
 - z důvodu daňových úlev a skrytosti vedlejších výdajů před akcionáři, usilují i o nepeněžní vedlejší výhody

Teoretické proudy formování ekonomie – ALTERNATIVNÍ TEORIE

- **Behaviorální teorie**
 - zkoumají vliv chování jednotlivců a implikace, které toto chování přináší pro rozhodování firmy
 - ekonomické subjekty nedisponují úplnými informacemi o povaze prostředí – neracionální chování
 - absence optimalizačního chování (podmíněno racionálním chováním) – nahrazení principem satisfakce/uspokojením
 - myšlenka toho, že cíl firmy není pouze záležitostí jejich vlastníků a všechny skupiny působící ve firmě usilují o uspokojivý výsledek

- Herbert A. Simon, James G. March, Richard M. Cyert, Peter Doyl, Benjamin Ward

**Teoretické proudy formování ekonomie
– ALTERNATIVNÍ TEORIE**

- PRO DNEŠEK VŠE...